

JANINA MARSZAŁEK

ur. 1936; Radłów

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, życie codzienne, teren byłego obozu koncentracyjnego na Majdanku

Na Majdanku pasły się krowy

Były takie rozmowy, jak utrzymać dawny obóz. Było nie tylko jedno pole, było więcej baraków na Majdanku. Na pierwszym polu, czego w tej chwili nie ma, próbowano sadzić las. To znaczy las nie w sensie lasu, tylko że to będzie taka pusta przestrzeń. Baraki się waliły, nie było pieniędzy na to, żeby to konserwować i próbowano posadzić drzewa. Okazało się, że Majdanek traci charakter, staje się jak gdyby parkiem. Więc niespełnione to zostało. Jeszcze było więcej tych baraków w tym okresie czasu. I kiedy obliczono, jaka będzie cena konserwacji tych baraków, to zdecydowano, że tylko zostaną podmurówki i to nie na wszystkich polach zostały te podmurówki. Poza tym były baraki tu gdzie jest cmentarz, gdzie jest budynek, ten pawilon biurowy. Pawilon biurowy to był tuż przy wejściu na pola, przy wartowni, tylko nie tam przy skręceniu na prawo i przy wejściu do komór gazowych, ten barak jeszcze stoi. To w tym baraku było biuro, a troszeczkę dalej następny barak, to mieszkali pracownicy. Pracownicy, którzy mieli krowy, gospodarstwa, tu gdzie jest cmentarz, tam było bardzo dużo baraków jeszcze poniemieckich i tam w większości mieszkali pracownicy fizyczni, którzy pracowali przy obsłudze tych baraków. To znaczy konserwacji, utrzymaniu takiego ogólnego porządku na terenie całego obozu, to tam właściwie mieszkali. Wartownicy też tam mieszkali, pamiętam małżeństwo Mazurów, państwo Pietruszkowie. Dużo osób tam mieszkało, nawet mieli krowy. Ostatnio nawet znalazłam takie zdjęcie i jedna z pań mówi: „Pokaż mi to, bo to niemożliwe, że na Majdanku się pasły krowy”. Ja mówię: „Pasły się krowy i tu jest mój syn, który trzyma panią Mazurową krowę właśnie”. Wzięła i nie oddała mi tego zdjęcia. Tam nawet były takie sytuacje. Tak wyglądał właśnie Majdanek.

Data i miejsce nagrania	2019-05-22, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Agnieszka Piasecka
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"